

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-és szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1898

XXVII. évfolyam, 193. szám.

Hirdetési árak:Egész évre ——— 20
Félévre ——— 10
Negyedévre ——— 5
Egy óra ——— 1
— Egyes szám ára 4 kr. —**Hirdetések**a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Asonkivül az összes hirdetés-
irodáknál.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünneppnapok kivételével.

Péntek augusztus 26.

Veszedelemes áramlatok.

Nagybecskerek, augusztus 26.

Az osztrák zavaroknak nálunk az lett a közvetlen hatásuk, hogy a nemzeti-ségi mozgalom kiélesedett. Az Ausztria föderalisztikus átalakulásáról szóló jelige Magyarország nemzeti-ségei közt is vétkezett, főleg azonban az oláhok és a tótok egy része engedték át magukat a legfantasz-tikusabb terveknek, melyek beteljesedését a jövőtől remélik. Szent István birodalmának nemcsak föderalisztikus szétdarabolásáról álmodoznak, hanem arról is, hogy a magyar faj hegemoniájának meg fog kellene történni.

Ilyen mozgalmat egyszer már meg-értünk és az sem volt képes Magyarország állami rendjének szilárd védőgátjait még csak megingatni sem. A hatvanas évek vége felé az oláhok és tótok oly féktelen izgatókat üztek, melynél gonoszabbat már nem üzhettek volna; összeköttetésben voltak az osztrák szilavokkal, legkivált a csehekkel, és akkor olyan férfiak is álltak az agitáció élén, kikkel a nemzeti-ségi ultrák mai vezérei nem mérkőzhetnek. Mégis sikerült akkor a magyar kormány-férfiaknak a nyugalmat és rendet, törvényt és jogot teljesen megóvni és a mozgalmat elnyomni.

A mostani prágai kongresszuson nyil-tan indították meg a föderalista mozgal-mat Ausztriában. Az oláhoknak ez viz volt a dákóromán malomra. Nem késtek fölhasználni a most kínálkozó alkalmat, hogy megbontani próbálják a monarchiá-nak azt a szervezetét, mely immár har-minc esztendő óta leghathatósabbnak bi-zonyult a centrifugál törekvések ellensu-lyozása szempontjából. A bukaresti dákó-román propagandá franciányelvű szócsöve, „L'Indépendance Roumaine“, kiadta a jel-szót, hogy „a föderalisztikus Ausztriának végzettszerű követelménye a föderális ala-pokon felépülő magyar állam“. Megértette ezt a nagyszabeni „Tribuna“. Felhívta a magyarországi románságot, „használja föl sz osztrák változások által teremtett hely-zetet és a többi nemzeti-ségekkel egyet-értően kezdjen harcot a dualizmus ellen

a föderalizmus érdekében“. Az osztrák nemzeti-ségek németellenes mozgalmát oly „nemes harcnak“ mondja, melyben, ha a magyarországi nemzeti-ségek részt nem vesznek, akkor „tényleg érdemtelenné vol-nának azokra a jogokra, amelyekre aspi-rálnak“. A mostani döntő pillanatnak el-mulasztása — folytatja a lap — helyre-hozhatatlan hiba volna. „Tőlünk függ, hogy fel tudjuk használni ezt a pillanatot.“

A döntő pillanat felhasználása! Akár-csak a magyar szélsőbal lapjait olvasnók. A függetlenségi párt is elérkezettnek látja az időt a dualizmus kivégzésére. A per-sonális unió-féle törekvések megerősítést várja a dualizmust összetartó kapcsok jelen gyöngüléséből. Erélyes, semmitől vissza nem riadó akcióra készül, ha a magyar kormány rá nem lép az önálló vámterület lejtőre, mely a közjogi külön-válás felé vezet.

Veszedelemes két áramlattal állunk tehát szemben, a melyek egyike a másikat önkéntlenül is erősíti, növeszti. A magyar szélsőbal akaratlanul, de egyenesen és határozottan elősegíti a nemzeti-ségi tulzók egységbontó törekvéseit. Kossuth-Bartháék — mutatis mutandis — egy követ fuj-nak Mudronnal, Lukácsiuval, Strossmayer-rel és társaival.

Vajjon tudja-e a „legmagyarabb“ ellen-zék, mit cselekszik, midőn ebben a vál-ságos időben a perszonális unió jelszavát dobja a hazai közvéleménybe? Nem érzi vajjon a szélsőbal hazafias lelkiismerete, mit jelent nekünk ép mostanában a dual-izmus? Jelenti nekünk azt az alkotmányos formát, melyet a nemzet leghivatottabb vezérlő elméi a kellő pillanatban arra alkottak, hogy vele innen is, tulnan is ellensulyozzák a nemzeti-ségi dekompozíciót. És Deák Ferenc műve e nagyszabású célnak kitűnően megfelelt. Erősebbnek bizonyult nálunk a pánszláv és dákóromán áskálódásoknál. Ha Ausztriában lábra kap-tak a föderális irányzatok, ez nekünk egy nyomós okkal több, hogy legalább mi ne gyöngítsük a monarchiának azt az alapját, melynek harmincéves páratlan fejlődésün-ket köszönhetjük.

A szabadelvűpárt résen lesz, hogy a gazdasági különválás erőltetése ne vigye a magyar nemzet-államot a perszonális unió lejtőjére, mely ma biztosabban, mint valaha, a szlavizmus és romanizmus ör-vénye felé csusztatná az országot. A szélső-bal pedig értse meg jókor ezt a memento mori t.

Meg vagyunk győződve, hogy a nem-zeti-ségeknek ez az új vállalkozása is meg fog hiúsulni a kormány éberségén és erélyén Bátor Bánffy Dezső miniszterelnökben mesterükre fognak találni az izgatók. A mily kevés hajlandóság van ebben az államférfiuban arra, hogy valamely chauvi-nista célzathoz a nemzeti-ségek jogos érde-keit megsértse, ép oly kevésbé fogja túrni azt, hogy Magyarország belső békéjét, nyugalmat és fejlődését hazaáruló üzelmek által veszélyeztessék. A helyzet általában sokkal komolyabb, hogy sem különféle gonosz befolyások által még rosszabbá válni engedjék, és így meg lehetünk győ-ződve, hogy a miniszterelnök az ő állam-férfiui előrelátásában és akcióképességében csakhamar ura lesz a mozgalomnak.

HIREK.

Tájékoztató.

Augusztus 29. A közig. bizottság ülése.

Augusztus 29. Tanítónő-választás.

Szeptember 5. Törvényhatósági bizottság közgyűlése

Szeptember 8. Kerékpárverseny Nagybecskereken.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órá-
tól nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután
5 óráig; minden délután szabanyfürdő.

— **Lelki gyakorlatok.** A csanak gyház megyei nagy lelki gyakorlat, melyre több mint ötven lelkés érkezett Temesvárra, tegnap vette kezdetét. A szent beszédekot Flodung salcznai jezuita pater tartja. Des. wffy Sándor megyés és Németh József fősz. püspök szintén részt vesz-nek a lelki gyakorlatokon, melyek szombaton reggel érnek véget szent áldozással.

— **Állomások névváltozása.** A magy. kir. államasvutak igazgatóságának értesítése szerint a kereskedelemügyi miniszter rendeletéből a kis-czell—székesfehérvári vonalon fekvő Veszprém állomás neve „Jutas“-ra; a győr—veszprém—dombóvári helyi érdekű vasut Veszprém város állomásának neve pedig „Veszprém“-re változ-tattott.

A „TORONTÁL“ tárczaja.

Cigányszerelem.

— Összintén bevallva a dolgot, elég feltűnést keltett a maga Odysseája. Olyan kirtelen tűnt el, hogy a mikorra szárnyára vette a hirt, már sehol sem találtaunk magára.

A szép asszony mosolyogva dőlt hátra karosszékebe s míg parányi füstkarikát fujt a levegőbe cross cigarettájából, gyönyörködve nézte a barna arcu fiatal embert, aki szórakozottan bóbált a széken függő selyem-bojton.

Sokat beszélünk magáról, megvitattuk a dolgát s annyiféle feltevést gondoltunk ki, hogy végre egész mithoszok keletkeztek maga körül, a valót azonban még ma sem tudjuk.

Szánthó Miklós végig simította a homlokát s rendezt szokása szerint a szakállát kezdte morzsolgatni.

— A valót szeretné tudni? Tulajdonképen nem szeretek beszélni róla. Megfogadtam, hogy minden verzióra rámondok, hogy igaz, mert olyan boldonságot ki sem gondolhatnak, mint a milyent néha elköveztettek a körülmények az emberrel.

A lámpa vörös ernyőjén átszűrődő fény valami furcsa, bizonytalan világosságot terjesztett a szobában s a hirtelenszöke asszony nagy két szeméi szinte iszadni látszóttak ebben a világításban.

Szánthó Miklós szótlanul révedezett maga elé, mintha küzdene magával; majd váliat vont s míg tekintete elmerült a szöke asszony szemében, halkán beszélni kezdett.

— Míg a szemébe nézek, valamely sejtlemes hangulat visszavarázsol a közel múltba s újra elfog az a hangulat, amely akkor szorongatta szívemet, a mikor elhatároztam, hogy itt hagyom ezt a megszokott, ezt az unalmas egyforma világot. Sokkal ismertebb az én nagy szenvedésem története, semhogy az el-mordásával untassam. Tudja, hogy halálosan szerelmes voltam egy szöke asszonyba, aki nek tengeremélyiségű kék szeméi voltak s a ki abban lelte minden gyönyörűségét, hogy engem a legválogatottabb kínzásokkal bojdogitson... Ha ma reám mosolygott, holnap okvetlenül számíthattam valamely nagy megaláztatásra, egy megjegyzésre, a mely a szívemet éri, vagy valamely nagy gyötörelmre. Tudhatja jól, hogy igazat beszélök, mert maga volt ez az asszony. Mags, a ki visszavonzott a távol keletről, maga, a ki kiüldözött egy világ részből, maga, a ki ime, első napján hazajöt-tömnek, itt ül a szobában s tudniakarja, eleget szenvedtem e magáért akkora, a mikor egy vilá-g-réss fektűt kettőnk között. Nos hát, nem sze-vedtem, sőt el tudtam volna egészen feledni, — ha — a mesterségem közbe nem szól, ha egy vörhenyes alkonyat meg nem mérgezi újra a lelkemet. Egy hete mult annak, hogy a köny-vem megjelent, — a Haldoklást értem — ha

viszsa akar emlékezni, éppen ebben a szobában ültünk. Ugyanez a vörös ernyős lámpa világí-tott s én türelmetlenül vártam a hírlapot, a melyben a könyvemről irtak. Maga szeliden guoyolódott s azzal mulatott, hogy az udvarlói-ról mesélgetett, mert tudta, hogy majd megöl a féltékenység. Hangulatba vágó volt a kritika is. Csupa szemeszédett malícia. Az elej, nagy-képi pártfogás, a vége egyes szokatlan jelzők gyűjteménye, vaskalapos ostobasággal össze-gyűjtve. Maga nevetett, én bosszankodtam, nem a malicián, hanem a bíráló ur ostobaságán. Ily körülmények között természetesen nem tehattunk egyebet, mint a mit tettünk. Maga különféle hangsúlyozással olvasta nekem a kritikát, én pedig szelid megjegyzéseket fűstem az udvarlói-ról szóló meséjéhez. Akkor határoztam el, hogy nem várom be a többi lap véleményét s nem sze-vedem tovább a szerelem igáját.

— Es megszökött — mondta mosolyogva az asszony.

— Ugy van, megszökötem, miután még meg-győződtem arról, hogy maga az igeidőkkel nin-csen barátságos viszonyban.

— Nem értem.

— Deho y nem! Maga az udvarlói-ról mindig régmult időben beszélt nekem, nyilván azért, mert a jelen időt nem ismeri.

— Miklós!

— Ne beszéljünk tovább róla. Tudom. As a jó ember, akiről mint mumiáról beszélt, itt várta az utcasarkon.

— Nagy idők tanuja. Nagyszmiklósról írja levelezőnk: Szerdán délelőtt 9 órakor hunyta le örök álmra szeméit a 90 éves Kovács Mihály, a kiről csak nagyon kevesen tudják, hogy az öreg egy keveset beajátott a történetbe. Még Ferenc császár alatt vitték el katonának s azóta résztvevett minden nevezetesebb hadjáratban. V. Ferdinánd alatt hadi érdem is kapott. Kiss Ernő tábornoknak 20 évig volt hűséges szolgálója s mikor szeretett urát 1849 októberben 6 án agyonlőtték, ő volt az, ki másnap virradóra elvitte a holttestet az aradi temetőbe, hol 6 hétig fektűt. Innen Kovács Katrenfeldre a templomba, majd végleges nyugóhelyére Ném. Elemérre kísérté szeretett urát. Kiss Ernő kivégzését, valamint szeretett urának német-eleméri végtisztességét sem mulasztotta el Kovács végignézni. A tábornok családja hálás is volt hozzá, mert ittebei Kiss Elemér Bégaszentgyörgyről 1887-ig évi 315 frt nyugdíjban részesíté. De azután se feledkeztek meg róla, mert öz. Danielné és Boborné urnők 12 frt havi segélyt adtak neki. Az öreg utolsó pillanatáig eszméletnél maradt s végső kívánsága az volt, hogy juttassák el köszönését a két nemesszívű urnőnek.

— Lehel kürtje megszólalt. Jászberényből írják: Lehel kürtje valahára mégis megszólalt, erős, harsogó elbűvölő hangon. Városunk főbb tisztviselői szinte elámulva hallgatták a megdöbbentő hangokat s alig lehet megmagyarázni, hogy minő érzelmek hatása alatt állottak e pillanatban; de kétségkívül rendkívül lelkesek, ünneplések voltak az érzelmek. Káldy Gyula, az Operaház igazgatója ugyanis már a millennium alatt be akarta mutatni a Magyar történelmi társulat egyik ülésén fölolvadás kíséretében a Lehel kürtjét. Ez a fölolvadás azonban közbejött akadályok folytán elmaradt, de Káldy most érkezett le városunkba Beck Péterrel, az Operaház első kürtjével. Pathó János főjegyző azonnal a legnagyobb készséggel mutatta meg Káldynak a pompás, drága kincsként őrsött kürtöt, a mit asztán Káldy alaposan megvizsgálta. Beck megfutta a kürtöt, — hatalmas, öblös hangon szólt a kürt, szava érce, de egyuttal bugó, jellegében némi rokonsággal a reneszanszából készült kürtökkel, dacára annak, hogy e rendkívül dus assz faragásokkal teli kürt egyetlen elefántcsontgyárból készült. Káldy konstata, hogy a kürtben összesen hét hang van, a melynek legfelsője fölmege egész a violin a-ig. Káldy e hét hangból azonnal összeállított két régi motívum magyar dalt, a melyet ott Beck rögtön el is fűt — a Lehel kürtjén. Természetes, hogy mindennek nyomában híre terjedt a városháza s a nagyterem, a hol a vizsgálat történt, csakhamar megtelt Jászberény főbb tisztviselőivel, a kik a legnagyobb áhítattal és lelkesedéssel hallgatták Lehel kürtjének hatalmas, megdöbbentő erejű szavát. Beck kürtös állítása szerint, ha a kürtöt csak kis mértékben megütik, olyan erős hangja volna, hogy akár mértékdekre is meg lehetne hallani. A kürtvizsgálatról szután a jelen voltak jegyzőkönyvet vettek fel s abba belevették a Káldy által komponált két dal hangjegyeit is.

— Tartozom magának számadással?
— Soha — gnyolódott Szánthó. — Maga egyáltalán csak maga-magának tartozik mindennel, másnak seha semmivel.
— Ezért jött vissza, hogy folytassa keserű megjegyzéseit?
— Sajnos — ezért.
Szánthó, ki új cigarettára gyújtott, belévetette magát a hintaszékbe s szótlanul fújta a lámpa felé a füstöt. Az asszony egy darabig nézte a néma férfit, azután oda ment a hintaszékhez és simogatni kezdte a férfa haját.
— Ki sem mondhatom, milyen fájdalmat okozott nekem, hogy egy sort sem irt — kezdte az asszony. — En hűségesen utána küldtem mindent, a miről gondoltam, ha érdekl, maga azonban nem vette észre az én gyöngédségemet. Pedig úgy vágytam egy sorára. Mondja igazán, mit csinált ott abban a mesés, szép országban?
Szánthó eldobta a cigarettát s egy hirtelen mozdulattal az ölébe kapta a asszonyt.
— Mit csináltam? Hazudni tanítottam a szívemet, csalni tanítottam a lelkemet, megszenteltelintettem a szerelmemet.
Sinte megfojtotta az asszonyt, oly hevesen ölelte magához.

— Megcsaltalak. Megcsaltalak először bosszúból, végre szokásból és nem akartam elhinni, hogy csak magamat csalom. Ugy volt. Kairóban a Grand Hotelban megismerkedtem egy asszonnyal; szép volt, nagyon szép. Olyan aranyos haja volt, mint nekem. Elváltan élt az urától, mert csalódott az életben. Kereste az elvesztett vagy soha meg nem talált életörömét;

— A pancsovai rablókrónikából. Pancsováról írják: A héten ismeretlen tettesek éjnek idején betörték a városi adóhivatalba, de nem vihettek el semmit sem, mert a pénztáros az esti leszámolásnál az egész összeget a Wertheim-szekrénybe rakta. Arra pedig, hogy a szekrényt feltörjék, úgy látszik nem voltak a betörők előkészítve.

— A szalma. Igy nagygyakorlatkor nem igen nézi a katonát, honnan kerithet elő éjszakára egy kis dereka alá való ágat, ha mindjárt szalma is az. Mert bizony nagyon keserves dolog hosszu fáradság után a meztelen földön aludni. Egy oláh faluban történt: Őt baka felment az oláh gazda padlására és elvitt vagy egy kecsiderekre való szalmát. Észrevette ezt az oláh és szörnyen fájta a veszteségét. Elment hát egy káplárhoz, aki magyar ember, de oláhlul is tud. Itt elpanaszolja a dolgot. A káplár rögtönösen maga elébe hivatja az öt közlegényt. Ezek nagy ijedségükben azt sem tudták, milyen feszesen álljanak. Az oláh kárörömmel sandított a magyar katonákra. És megszálalt a vitéz káplár dörgedelmes hangon:

— Halljátok fiúk, ha még egyszer ilyen dolgot csináltok és ha nem visztek el még kétszer annyi szalmát, mint most, akkor lecsukatlak benneteket!

Derült arccal hallgatta ezt a mit sem értő oláh. Mikor pedig bevégezte a káplár ur a mondókáját, odalépett hozzá, megrázta melegen a kezét és elhitta estére jó vacsorára.

— Új dalárda Nagybecskerekben. Az alakulandó férfi dalégyet folyó évi szeptember hó 3 án Hiller József féle kerthelyiségben alapító dalostélyvel egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-díj személyenként 40 kr., család-jegy 1 frt. Kezdete esti 8 órakor. A műsor a következő: Spohr A.: „Das Lied“; Zsaskovszky: „Szép a világ“; Gottlieb K.: „Berglied“; Mendelsóhn B.: „Emlékül“; Kreutzer: „Abend-feier“; Mosgold: „Távolban“; Koschat Th.: „Abschied“; Marschner: „Csendes éjt“; Weber C. M.: „Morgengegesang“.

— Merschdorf Belgrádban. Megemlékeztünk már róla, hogy a lovagias belgrádi közönség milyen ovációkban részesítette Merschdorf Pétert abból az alkalomból, hogy megnyerte az országuti versenyt. Merschdorf részére most a „Dusan Szilni“ kerékpáregylet oklevelet állított ki, a mely bizonyítja a győzelmét. Az oklevél így végződik: Midőn ezen kitüntetést azzal adjuk át uraságodnak, hogy arra mint győztes mindenkor büszke lehetessen, — van szerencsénk egyuttal lovagias tisztelünket nyilvánítani.

— A kedvezményes fuvardíjtétel. A budapesti kir. keresk. és váltó örvényszék felebbesési tanácsa 1898. évi E. 97. sz. ítéletével egy elfordult eset alkalmából döntőleg kimondotta, hogy a kedvezményes fuvardíjtételt csak akkor lehet igénybe venni, ha az áru a díjazabásnak megfelelő módon jelöltetik meg a fuvarlevélben. A kellő megjelölés hiányában nem lehet annak vizsgálatába bocsátkozni, vejáon az áru faja és minősége szerint, mely a fuvarlevélben bevallva nem lett, minő kedvezményes díjtétel alá esik.

— A dinnye. Az ideai dinnye-szezon nem szerzett zavartalan örömeket e kiffő csemege kedvelőinek. Ugy a sárga-, mint a görögdinnye illat, szín és íz dolgában nagyon mögötte áll a tavalyinak, mely, fájdalom, már csak az emlékezetben él. Mert a dinnye par excellence szezoncikk, mely a legszerényesebb divaticknél is gyorsabban veszíti értékét. Naphoz, csaknem órához van kötve elfogyasztása. Ha azt elmulasztjuk, vége annak az üdítő asztali gyönyörűségnek, melyet a dinnye átlagosan szerezeni képes. Az Alföldön s Hevesben a dinnyecsezők igen tudós emberek hírében állanak. Nem elméleti, hanem tapasztalati filozófusok. A dinnyecsezőnek abban merül ki a tudománya, hogy tudja, melyik dinnyét mikor kell leszakítani indájáról. S ez a legnagyobb tudomány a dinnyetermesztésben. Ehez éles, gyakorlott szem kell. A kultúrember rendszerint sohasem tudja, hogy melyik a jó dinnye, mielőtt meg nem szegi és meg nem izeli. Ehhez szintén nagy rutin kell, mely nagyon sok dinnyeköfában sincs meg. Az avatott dinnyeismerő a görögdinnyét sulya szerint, a sárgadinnyét illatából itéli meg. Ezt a tudományt még misztikus köd környékezi s ez az oka, hogy az asztalnál néha othat dinnyét is felvágunk, mig egy jót találunk köte. Az ilyesmi sok bosszúságot szerez a családfeleknek, kiknek különben is nagyon izgatott életük van a dinnyeszezonban. Arra kell nekik folyton és aggdó gondnal figyelniök, hogy a gyermekek tulságosan ki ne egyék a dinnyét. Mert ősrégi tapasztalás igazolja, hogy a gyermeket semmi sem tölti el nemesebb asztali gyönyörrel, mint ha a dinnyét egész a zöld héjáig kivájtja, tekintet nélkül az ily művelet ártalmas következményeire. Ez, hogy úgy mondjuk, a dinnye szezon árnyékoldala, mely akárhányszor végződik lázzal, hideg-leléssel.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban lagujabban a következő bejelentések történtek:

Született: Kovács Máté rk. kőműves, fia. — Kipper Péter rk. földműves, fia. — Goszpodinácski Vitályos gk. földműves, leánya. — Kühn Márton rk. kefekötő, leánya. — Popov Sebő gk. földműves, fia. — Vuoskováoski Radivoj gk. napszámos, fia. — Huff Nándor rk. szűcs, fia. — Polyák Mihály ág. ev. napszámos, leánya. — Csoszko Péter rk. napszámos, fia. — Engszat János rk. napszámos, fia. — Fiedler János rk. kőműves, fia. — Gligorov Dusan gk. napszámos, fia. — Tabakov György gk. földműves, leánya. — Koklessz István rk. házmaster, fia. — Feketics Károly rk. vasuti munkás, leánya. — Szervák István rk. földműves, leánya. — Tyurcsin János gk. földműves, leánya. — Szalay József ev. ref. lelkész, leánya.

Meghalt: Kadó Margit rk. 4 napos, gyengeség. — Krausz Oszkár rk. 1 éves, bélhurut. — Borzó József rk. városi szegény 70 éves, aggkór. — Krsztin Dariuka gk. 10 hó-

én kerestem a feledést. Egymáshoz illtetünk. Olyan szelid volt, olyan engedelmes. A szeméből olvasta ki minden vágyamat és önként mondott le minden gondolatáról, a mely nem egyezett az enyémmel. Szerettem-e? nem tudom. Csüggttem rajta, mint az elkényeztetett gyermek azon, a ki leginkább kényeztetni. Éreztem, hogy hálásnak kell lennem iránta s ő, azt hiszem, szerelemnek látta a háladatosságot. Elhalmoztam gyöngédséggel, figyelemmel, nem szóltam soha egy rossz szót sem hozzá és elfeledtem a közölsében mindent — még téged is. Csak a lelkem mélyén égett olthatatlan szomjuság. Utóize volt a csókjának, amely más csókra emlékeztetett, nem az övére. Két hónapig éltem így. Szelid boldogságban, harmónikus lágy hangulatok között. Azt mondhatnám, bágyadt üdvösség vett körül, szibbasztó, mindent feledtető üdvösség, amelyen azonban keresztül iszott a multnak emészthő szenvedélye. Nem mertem read gondolni. Elfoglaltam szívemet, egyamat s csak éreztem, hogy vagy, de nem gondoltam read. Két hónap mulva megkaptam az általam megküldött lapokat. Olvastam, hogy könyvem tetszik, olvastam, hogy a Haldoklás egy csapásra meghódított mindenkit s a lelkemet egy szerre benépesítették a régi gyötrődések. Ujra végig éltem a kötetemet, régi búbajos hangulatok remegtették meg a szívemet s megkapott egy esze-vessett gyötrő vágyakozás. Anna nem tudta, mi lett. Szótalanul lettem s gyöngédsége bántott. Idegessé tett ragaszkodása, csókja éme-lyített, — azt mondtam, honvágy gyötrő. Tudtam, éreztem, hogy nem hiszi s annál

inkább erősítettem. Végre is nem állottam tovább. Új eszmék, új hangulatok szongottak a szívemben s nem tudtam leírni őket. Ez szután végképen kétségbe ejtett. Kerestem a szívemet, kerestem önmagamat s éreztem, hogy mind itt van tenálad, éreztem, hogy te vagy a végzetem.

A szőke szép asszony szerelmesen simult Szántóhoz.

— Üdvöm, — suttogta bájosan a férfi fülébe, — éreztem, hogy szeretned kell, hisz elepedek éretted.

A lámpa vörös fénye ott reszketett a hirtelenszőke fűrtök között. A férfi szenvedélyes öleléssel szoritotta magához az asszonyt, a ki boldogan gögicselve simult hozzá, majd félénk hangon megszólalt.

— Es Anna? Mi lett belőle?

Szánthó arca elkomorult, karjai elerosztették a pihegő asszonyt.

— Nem tudom. Ugy hallottam, valamely baleset érte, — szólt tompa hangon és összerázkódott.

Az asszony szerelmesen simult hozzá.

— Ugy-e, mindig így fogsz szeretni, ugy-e, nem tépelődöl többé, csak szeretsz, szeretsz, hisz szeretlek!

Szánthó égő szemekkel válaszolt.

— Te vagy az én üdvöm, te vagy az én életem, a bűnhődésem, a vezeklésem. Ha elpusztulok, általad pusztulok el s még a halál is édes, ha te okozad.

Zboray Aladár.

napos, görögök. — Momirski Vojislav gk. 8 hónapos, görögök. — Dragosev Dessanka gk. 14 hónapos, béhurut. — Kolárski Vidoszáva gk. 16 hónapos, béhurut. — Lazarov György gk. 29 éves napasamos, tüdővész. — Cavetkov Milivoj gk. 14 hónapos, béhurut. — Borbély Antal rk. 22 éves földműves, öngyilkos. — Schneider István rk. szabó, 55 éves, tüdővész. — Rása Pál gk. 43 éves megyei írnok, tüdővész. — Ösv. Kornerné rk. 68 éves, voselob.

— **Táncmulatság Écskán.** Az écskai önk. tisztító-egylet f. hó 20-án szerelvényi alapjának gyarapítására az écskai uradalmi erdőben zárt-körü táncvigalmat rendezett, mely minden tekintetben szépen sikerült. A táncvigalom anyagi sikeréhez felülfizetésekkel hozzájárultak: Daniel Ferenc főszolgabíró 20 korona, Winkler Ignác urad. intéző 6 kor., dr. Messinger Károly 3 kor., Kögl Béla 2 kor. 60 fill., Braun Mór 2 kor. 40 fill., Hollaender Samu 2 kor., Koschell Mór 1 kor. 20 fill., Koosent Pál 1 kor. 20 fill., Vulkó György 1 kor. 20 fill., Alois Vercei 1 kor. 20 fill., Kohn 1 kor. 20 fill., Braun Armin 1 kor. 20 fill., Silberstein Adolf 1 kor., Molnár János 80 fill., Luniacsek Albert 60 fill., Braun Jakab 60 fill., Schweitzer Adám 40 fill., Kohn Izidor 40 fill., Hermann József 20 fill., Graszhof Alfréd 20 fill., Kirohner Miklós 20 fill., Engl Márk 20 fill., Braun Marcel 20 fill. és Magda Gyula 20 fill., összesen 48 kor. 20 fill., mely összegért es uton is hálás köszönetet mondaz egyleti elnökség.

— **Tűz. Pancsováról** írják, hogy a Gormán-féle fátelen a napokban tűz ütött ki, a mely jelentékeny kárt okozott. A derék tűzoltók szinte emberfeletti munkát vittek véghez, a mig sikerült a vésszes elemet lokalizálni. Derekasán hozzájárult a mentéshez a katonaság is Jerussálem főhadnagygyal élén.

— **A három testvér.** Három voltak jó testvérek és nékimentek a világnak szerencsét próbálni. Csak egy mesemódra.

Hát amint ennek menedélnék, egyszer csak egy magas hegyhez érnek. Felérnek a tetejére, hát uramfia! olyan bűvös-bájos asszonyi teremtes integet feléjük, hogy olyat emberfia még nem látott.

Összenéz a három testvér és a következő szempillantásban már neki is gyűrűznek mind a hárman.

Legelőnök felkapaszkodik a legidősebbik. Valósággal neki iramodott a hegynek és meg nem állt, mig egyszer csak össze nem rogyott. De a következő szempillantásban újra feltörtött az orom felé. Összerokadt még sokszor a nehéz uton, de azért vissza nem fordult volna a világról sem.

Mellette kapaszkodott a másik, Lassan baktatott előre, sziklákat hengergetett, fákot vágott ki és félretakarított az utból minden akadályt, lankadatlan szorgalommal és kitartással. Eleinte kissé elmaradt vad testvérétől, de aztán, hogy amaz újra meg újra kidőlt, csakhamar utolérte, meg is elérte.

A harmadik testvér más utat választott. Addig-addig kerülgette a hegy lábát, mig nem egy tekervényes utra talált. Azt választotta ő.

Magasan állt már a nap, mikor a hegy tetejére ért a középső fiu, fáradtan, kimerülve és utána a legnagyobbik fiu, megtépte megtörve.

Közbe jöttek. A szép leány már ott ült az öcscsük ülésben.

— Hát ti hol késtetek? — kérdi a legkisebbik testvér.

— Lánghelmének szárnya tört — felelt a legnagyobbik.

— A munka kimerített, pihennem kellett — felelt a középső.

— No látjátok — szól a legkisebbik — mégis csak legjobb a görbe út.

Szólt és magához ölelte a szép leányt, a kit — ugy tetszik — sokszor láttam én is messziről.

— **Merénylet egy rendőr ellen.** Marinkovic Zsiva, egy pancsovai suhanc, megharagudott valamiért Deli Sándor közrendőrré és mindenképpen bosszút akart állani. A napokban Deli éjjeli körutrá indult a városban s est az alkalmat felhasználta Marinkovic, mert rálőtt. A golyó azonban szerencsére nem találta a rendőrt, ki azonnal letartóztatta a merénylőt.

— **Szerencse a szerencsétlenségben.** A tegnapi este Szegedről elinduló gyorsvonat alig haladt néhány órháson túl, mikor hirtelen megállott. Az utasok rémülten siettek ki, hogy megtudják a megállás okát, de csakhamar megnyugodtak, mert nem történt nagyobb szerencsétlenség. A vonat egy vasuti ór kis fiát elütötte ugyan, de a gyermek csak a fején szenvedett kisebb sérülést. Az utasok felpakkolták a fiút a vonatra s bevitték Nagyikindára a kórházba, egyben gyűjtést rendeztek a számára.

Törvényszék.

— **Férjgyilkos asszony.** Érdekes ügyben ítélkezett a napokban a lugosi kir. törvényszék. Az eset a következő: Erdmann János lugosi birtokost és háztulajdonost márczius 16-án reggel meggyilkolva találták a Temes partján. A rendőri nyomzás kiderítette, hogy szolgálja, a husz éves Bach József ölte meg őt, a ki azt vallotta, hogy Erdmann felesége bérelte őt fel a gyilkoságra. A további nyomozások során kintunt, hogy mi indította az asszonyt a tett elkövetésére. A jó polgári családból származó asszony élete valóságos martirium volt a férje oldalán. A szegény asszony naponként ütlegetek kapott a férjétől és a mellett látnia kellett, hogy férje félvilági nőekkel folytat viszonyt, a minek költségei jelentékenyen csökkentették a család jövedelmét. Es megtörtént egy éjjel, hogy midőn a férj aszeretője karjaibólittasan jött haza, a feleségét a hajánál fogva rántotta ki ágyából és vonszolta végig a szobán, kis gyermekét pedig, miért kegyelmet esdekelt anyjéért, nyomorékká verte és paprikát szórt a szeméi közé. Ekkor fellázadt a megsértett nő méltóság és a hóhér kezének szolgáltatatta át kinzóját, egy hülye szolgálégynek, a ki csak epizód ebben a házasságtörési drámában, melyben az intelligens nő állott a férjgyilkosság vádjá alatt a birái előtt. A végtérnyalás során bebizonyult, hogy a megölt Erdmann János iszákos, veszekedő ember volt, a ki folyton éjjeli mulatóhelyen járt és nejét minduntalan ütötte verte. Az asszony 100 frt jutalmat ígért Bach szolgának, ha elteszi láb alól a férjét. Bach azt vallotta, hogy nem a száz forintért vállalkozott a tett elkövetésére, hanem azért, mert nem tudta tovább nézni, minő aljas módon viselkedik a gazdája a feleségével és gyermekével szemben. A törvényszék Bach Józsefet emberölés miatt 2 és fél évi fegyházra, Erdmann Jánosét pedig gyilkosság elkövetésére való felbujtás miatt két évi fegyházra ítélte. A király ügyész felebbezett.

Közgazdaság.

A cs. és kir. szab. Osztrák Phönix életbiztosító-társaság Bécsben f. s. június 25-én tartotta meg 36-ik rendes közgyűlését. A betervezett számadó jelentés megalapítja, hogy az üzlet fejlődése a lefolyt 1897-ik esztendőben öröndetes lendületet vett. 6892 új kötvény 9,738.700 frtnyi tőkéről állított ki és az összes biztosítási állomány az év végén 54,046,285 frt tőke és 73,410 frt évi járadékra rugott föl. Az összes díjbevétel 1,970,746.64 frtot tett ki, 2,606.718 frttal többet mint 1896 ban. A biztosítási szerződésekből folyó kifizetések 1,222,353.80 frtot vettek igénybe. A díjtartalékok felemelkedtek 12,736.520 15 frtra.

„Star“ életbiztosító-társaság, London. A magyarországi képviselőség üzlete teljesen kielégítően fejlődik és az 1897-ik évre 18,615 korona 94 fillér tiszta nyereséget mutat fel. — A társaság 1897. évi összes üzletére vonatkozólag következő adatokat emeljük ki: Az 1897-ik évben 6315 biztosítási ajánlat 52,749.812 korona összegről nyújtott be, melyek közül 930 részben visszautasított, részben még el nem intéztetett. 5385 kötvény állított ki 42,998,275 korona összegről, melyekért 1,753.638 korona bevételeztetett első évi díj fejében. Azonnal kezdődő 15,272 korona életjáradékért 187,280 korona bevételeztetett. Az érvényben levő biztosítások összege 415,515.300 koronára rug. A mérleg-számla a következő adatokat tünteti fel: Vagyon: Jelzálogok 16,926.675, kölcsönök kötvényekre 6,864.764, állampapírok, elsőbbségek és részvények 70,557.398, biztosítékok 1,047.588 ingatlanok 4,612.701, telekjáradékok 1,953.940, kölcsönök életjáradékokra 788.062, künnlévő kamatok 114.525, összegyűjtött kamatok 1,440.957, künnlévő díjketelések 5,108.860, készpénzben bankoknál 1,257.418, pénztári készlet 62,208, összesen 110,735.096 korona Teher: Befizetett részvénytőke 125.000, biztosítási és életjáradéki alap 109,394.018, elismert, de még ki nem fizetett követelések 1,216,078, összesen 110,735.096 korona. A nyereség- és veszteség-számla

adatai. Bevétel: Biztosítási alap az év elején 101,993.467, díjbevétel 13,582.547, bevétel életjáradékokért 187,280, kamatok és osztalékok. 3,952.647 illetékek 8241, összesen 119,724.182 korona. Kiadások: Esedékes kötvényekért 6,712.653, visszaváltások 506.805, életjáradékok 387.568, jutalékok 1,499.478, igazgatósági és kezelési költségek 673.631, orvosi tiszteltdíjak 132.373, jövedelmi adó 177.893, készpénz-osztalékok a részvényeseknek 6250, díjlevonások osztalék fejében 103,513, biztosítási alap 1897. végén 109,519.018, összesen 119,724.182 korona

Cs. kir. szab. Osztrák Phönix biztosító-társaság Bécsben. A f. évi június 25-én tartott közgyűlésen beszámolt az 1897. évről. A jelentés konstatálja a lefolyt üzletév eredményének kedvező voltát és kiemeli, hogy különösen a tűz biztosítási ágazatban igen öröndetesesen megnövekedett. A díjbevételek kitétek a tűzbiztosításnál 6,892.188.46, a jégbiztosításnál 741.435.10, a szállítvány biztosításnál 829.101.12, a balesetbiztosításnál 366.371.28 frtot. A közgyűlés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből az alapszabályszerű javadalmazások levonása után 2.5%-nyi osztalékot fizet.

Táviratok.

A király Bécsben.

Budapest, aug. 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Ó felsége ma reggel ide érkezett és rögtön Schönbrunaba hajtatott.

A kiegyezés.

Budapest, aug. 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma délelőtt a magyar miniszterek hosszabb ideig tanácskoztak.

Budapest, aug. 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bánffy báró miniszter elnök és Lukács pénzügyminiszter ma este Bécsbe utaznak.

Budapest, aug. 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy ott ma délelőtt hosszabb minisztertanács volt.

Egy rendőrfőnök halála.

Budapest, aug. 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Reichenauból érkezik a híre, hogy Steyskal volt bécsi rendőrfőnök ott meghalt.

A tőzsdéről.

Budapest, augusztus 26. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt kielégítő, forgalom 35,000 mm., az árak változatlanok. Kötetett:

Buza márciusra	8-26— 8-27
Buza szeptemberre	8-37— 8-38
Tengeri 1899 májusra	4-33— 4-35
Tengeri augusztusra	5-25— 5-26
Tengeri szeptemberre	5-01— 5-03
Zab szeptemberre	5-34— 5-35
Repcse augusztusra	13-00— 13-10

VASUT-ÜGYEK.

8210. szám.

Torontáli h. é. vasutak.

1898.

Pályázati hirdetmény.

A Nagybecskerek rendezett tanácsu város, a nagybecskereki és zombolyai járásek területén átvonuló nagybecskerek-zombolyai keskeny-vágányu vasut, továbbá a módosi, antalfalvi és alibunári járásek területén átvonuló és folyó év őszén megnyíló vonalaink magasépítvényein végzendő kéményseprésekre ezennel nyilvános pályázat hirdettetik következő feltételek mellett:

1. A pályázatban kiteendő, hogy ajánlattevő hatósági iparendelőlyvel bir és mely kerületre.
2. Kiteendő a vasuti épületeknél előforduló kéményseprési munkákra ajánlott egység-árak fillérekben.

3. Ajánlattevő világosan megnevezni tartozik, hogy mely vonalra, illetve mely járás területére eső építmények seprésére vállalkozik avagy az egész vonalon végzendő munkára reflektál-e, mely utóbbi esetben azonban egy nyilatkozatot tartozik csatolni, a mely szerint az idegen kerületben végzett seprésekből eredő esetleges felszólamlások következményeit magára vállalja.

4. Az ajánlatok legkésőbb f. évi augusztus hó végéig a torontáli vasutak üzemigazgatóságánál benyújtandók.

Az üzemigazgatóság.

933. szám 1898.

739-11

Árverési hirdmény.

Alulírt bírósági végre hajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pancso vai kir. törvényszék 1898. évi 7958. számú végzése kö vetkeztében Dr. Schlesinger Mór ügyvéd által képviselt Heller M. s társai alap és felülfoglaltaték javára Dulyan Jozsa stb. ellen 386 frt 60 kr. és 153 frt s jár. erejéig 1898. évi július hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felül foglalt és 511 frtra becsült lovak, kocsik, buza, vasbo rona, varrógépből álló ingó ságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az antalfalvai kir. bíróság 1898. évi V. 558. sz. végzése folytán 539 frt 60 kr. tőkekövetelés, és már megállapított költségek erejéig Jarkovácson alperesek lakásán leendő eszközlésére 1898. évi szeptember hó 3. napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegy zssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárvere zendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Antalfalván, 1898. augusztus hó 17-ik napján.

Grosky Szilárd, kir. bírósági végrehajtó.

OSZTR. PHÖNIX cs. és kir. szab. életbiztosító-társaság Bécsben.

KÖVETELÉS

1897. évi vagyonmérleg.

TARTOZÁS

Table with 4 columns: Item description, Amount in Ft., Amount in Kr., and another column. It lists various assets and liabilities of the Phoenix insurance company for 1897.

Bécs, 1898. június 15-én.

Durst E. s. k. Hönigswald J. s. k. Am. Bégault s. k. Weinmann L. s. k. Lampelmeyer C. s. k.

OSZTR. PHÖNIX cs. és kir. szab. biztosító-társaság Bécsben.

CSELEKVŐSÉG

1897. évi vagyonmérleg.

SENVEDŐSÉG

Table with 4 columns: Item description, Amount in Ft., Amount in Kr., and another column. It details the company's assets and liabilities for 1897, including reserves and claims.

Megjegyzés: A jövő évben esedékessé válандó díjkötvény-állomány teszen 1142745960.

Bécs, 1897. december 31-én.

Hartwig Nándor s. k. könyvelő

Megvizsgáltatt és a könyvekkel egybehangzónak találtatt. Bécs, 1898. június 15-én

Bolsson E. s. k. Durst E. s. k. Hönigswald J. s. k. Weinmann L. s. k.

Biztosítási ajánlatok a tűz-, jég- és életbiztosítási ágazatokban a legszolidabb feltételek és legolcsóbb díjak mellett eszközöltetnek.

A nagybecskereki vezérügynök: Deutsch Zsigmond.

7883. tkv. szám. 1898.

742-11

Árverési hirdmény.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a melencei takarékpénztár végrehajtónak Zokits Ácsa kumáni lakos végrehajtást szenvedő elleni 195 ft iránti végrehajtási ügyében és az első nagykikindai takarékpénztár csatlakozott végrehajtató 700 frt s jár. ugy a melencei takarékpénztár csatlakozott végrehajtató 200 forint s jár. iránti követelésének behajtása végett is a területén levő Kumán község határában fekvő 1822. tjkvben A + 1-3. és 5-8. sor., 4249/972. tkv., 4996. kat. hr., 2904/142. tkv., 6997. kat. hr., 2904/167. tkv., 7078. kat. hr., 4557/96. tkv., 8620. kat. hr., 4712/117. tkv., 8491. kat. hr. és 4713/1182. tkv., 10991. kat. hr. számok alatt foglalt 3 hold 1258 □-öl überland föld egészen, vagyis a végrehajtáson kívül álló kiskoru Zokity Dragutin, Brankó, Leposzáva, Szmylyánka és Darinka társtulajdonosok jutaléka is 978 frt kikialtási árban 1898. évi szeptember hó 23-ikán délelőtt 9 óraker Kumán község házában árverés alá fog bocsájtatni és az u. ójánylati áron alul nem fog eladatni, azzal, hogy az árverés napjától fogva a maradvány (überlandialis) földek után lejárandó váltságtartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a kikialtási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. a. igazságügy-

miniszteri rendelet 8. §-ában jelzett és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegeesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt a törökbecsei m. kir. adóhivatal mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró, mint tkvi irattárban és Kumán község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, 1898. évi augusztus hó 5-én, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Jakabffy, kir. járásbíró.

Föld-haszonbérlet.

A kis-orosi uradalomhoz tartozó u. n. bérföldek egy része 10 holdas parcellákban három évre haszonbérbe adandó.

A részletes feltételek Kis-Oroszon az uradalmi intézőségél és N. Kikindán dr. Kiss Károly ügyvédnél megtudhatók.

Ninos többé lábfejás!

nincs tyukszem! nincs lábizzadás! nincs bőrkeményedés! nincs lábdagadás! nincs lábfagyás! nincs talpégés!

ha cipőjét a dr. Högyes-féle szabadalm. asbest-talpbetéttel látja el.

Ára páronként 60 kr., kettős vastagságú 1 frt 20 kr.

Az asbest-talpbetét kitűnőségét legjobban bizonyítja az, hogy a os. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 21.900 pár szállítottott.

Szétküldés utánvétellel, vagy az összeg és 10 kr. portó előleges beküldése mellett — díjmentesen.

Árjegyzékek, köszönniratok és felvilágosítások ingyen

Általános asbestára-gyár betéti társaság

Budapest, VI., Szív-utca 18.

323-5022

Hirdetések

felvételnek a

„Torontál“

kiadóhivatalában.